

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija v „Katoliški Tiskarni“, Vodniške ulice št. 2.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2. I. 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 290.

V Ljubljani, v torek 20. decembra 1892.

Letnik XX.

„Slovenski Narod“ v službi framasonov.

Včeraj smo že omenjali na kratko vsebino papeževе okrožnice laškemu škofu. Priloženo pismo, spisano laškemu ljudstvu, jo dopolnjuje. Tam sv. oče še živeje popisuje grozovite posledice framasonstva. Blagri lože so strašni! Razdivjana svoboda vzrejuje vedno večje sovraštvo mej posameznimi slojevi. — Hkratu deluje vse javno življenje; lepe umetnosti, spominki in gledališča ostrupljajo ljudstvu um in srce. Anarhizem dviga svojo glavo; delavci se spajajo v socijalni demokraciji; duševna moč peša; značajev je vedno manj; množe se pa samomori. Loža je tedaj sovražnica cerkvi in domovini.

To velja spoznati, potem pa — v boj! Vsi se združite: stariši, društva, časnikarstvo, shodi, — na delo! Katoličani ne skrivajte se in očito, samozvestno, moško se ustavite skrivajočemu se sovražniku. Bodite jedini, bodite dumoljubi in katoličani, svobodni možje, ne blapei ločin, domovini zvesti, hkratu ponižno vdani Kristusu in njegovemu namestniku na zemlji. — Kratke besede! Težko nam je pa pod vtiskom teh veličastnih besedij vršiti najzalognejšo časnikarsko dolžnost in že zopet tudi v tem slučaju beležiti, da se slovenski list z njegovim cinizmom osmeljuje glodati omenjena pisma. Berite, kaj piše „Narod“ št. 288 17. decembra:

„Papež Leon XIII. izdal je posebno okrožnico na italijanske škofo, v kateri znova obsoja framasonstvo, trdeč, da je zakrivilo vsa zla naše dobe: civilni zakon, konfiskacije cerkvenega imetja, brezversko šolo, sovraštvo mej narodi in stanovi, socijalno demokracijo in še nekaj drugih. Mnogostransko se sodi, da je ta ofenzivni korak dokaz za to, da je opešal vpliv tistih visokih duhovnikov, kateri so simpatizirali s francosko republiko, in sicer, da se je to zgodilo vsled panamske afere. Vatikan je pri panamski aferi zgubil nekaj milijonov frankov; ne-

volja nekaterih duhovnih diplomatov je torej prav opravičena.“

Preveč se zavedamo svojih dolžnostij in svojega dostojanstva in svojih načel, da bi se spuščali v dolgo pobijanje Narodovih besedij. Samo to-le pristavljamo!

1. Temelj vsemu sumničenju, da je namreč vzrok zguba pri panamski aferi je — neresničen. Izmislila si ga je loža in židovstvo; sprožila je pri nas to stvar najprej N. Fr. Presse, da bi se pri tem tudi cerkvi dala brca. — „Narod“ to trditev brez ovinkov in brez pomislekov zatrjuje.

2. V okrožnicah ni niti sledu napetosti proti francoski republiko; namen ima le vzdramiti laško duhovstvo in laško ljudstvo iz letargičnega spanja in je navdušiti za prave dušne blage. Obrekovalni liberalizem mora tudi tem svetim besedam odvzeti vpliv; to pa stori, da jim podtika potitično tendencijo. Misel, da sv. Oče skrbi vedno in povsod v prvi vrsti za zveličanje duš, se mora zakriti, se mora vničiti v ljudstvu. Sebična politična tendencija igra svojo vlogo! „Narod“ si je v tem obziru dosleden.

3. Vzrok te tendencije, vzrok te spremenjene smeri bodi še gorji!

Pri panamski špekulaciji je izgubil Vatikan nekaj milijonov in zato mora sovražiti — republiko; to svoje sovraštvo pa mora kazati v svetohlinjskih okrožnicah. To je ideja židovskega liberalizma, ki jo povsod izvaja; tudi v tem slučaju se je drži. Denar — je tudi Vatikanu — prvo in vse, poleg njegove želje po neomejnem gospodstvu! „Sl. Narod“ je prav te misli. — Da, omeniti moramo: Celo „N. Fr. Presse“ ni pisala tako ostudno o najnovejših papeževih pismih, kakor „Narod“.

Dovelj o tem zlodejstvu „Narodovem“! Usojali bi si le še dodatni vprašanje: Li res v Slovenceh ni načelnih nasprotstev? Mar tudi taka pisava izvira iz osebnostne mržnje?

Najbolj škandalozno pri vsem je pa to, da „Narod“ v isti številki v prilogi „Rodoljub“ trdi: „Mi smo verni katoliki“ in „da je zgolj

laž in obrekovanje, ako se njemu („Rodoljub“) in njegovi stranki očita brezverstvo ali pa sveti katoliški veri kvarni nazori!“ To je pač vrhunec nedoslednosti in liberalne nesramnosti!

Postava proti ponarejevanju živil.

Z Dunaja 5. dec.

4. Ponarejevanje moke.

Neverjetno se bo zdelo marsikateremu bralcu, če trdim, da se je sleparija polotila tudi ponarejevanja moke, iz katere se peče vsakdanji kruh, glavna hrana vseh ljudi, in za katerega prosimo ljubega Boga v Očenašu. Pa vendar se žalibog to godi ter se nahajajo teliko brezvestni ljudje, da celo tu skušajo bogateti. V Nemčiji, kjer imajo jako razvit in dobro organizovan zdravstveni urad, preiskovalo se je veliko vrst moke in našli so, da se pomešava v moko gips, kreda, neka rudnina, žveplenokisli barit imenovana! Dokazano je, da obstoji v Holandiji tovarna, ki melje gips in barit in to zmes potem prodaje drugim sleparjem po svetu, da jo primešavajo moki!

Kemiške preiskave našle so popačene moke, ki so celo 30 odstotkov imele zmletega gipsa v sebi! In kdor zna, kako grozno težak je gips, ter da se ga rabi za napravo cmokov, v katere se natrosi nekaj mišic in z mastjo namaže, in taki cmoki potem razporeže v namen, da jih požro podgane, katere potem poginejo, ker jih silno žeja in se napijo vode, katera pa stori, da se gips strdi v želodcu, mora priznati, da nobena denarna kazen in zapor ni zadosten za takega sleparja, ampak kot morilec moralo bi se ga dati na vislice.

Da primešavajo pšenični moki v namen, da je več teže, zmlete sočivje, bob, lupino, je znano; a vsaj ni škodljivo zdravju. Našli so tudi primes krompirjeve moke, kar sicer ni napačno, saj naše gospodinjje navadno, ko zamesijo, tudi nekoliko krompirja pridenejo. Za domačo porabo je torej po-

LISTEK.

Društvo za krščansko umetnost.

V zadnjem času se je čestokrat povdarjalo geslo: svoji k svojim in to v „Slovenču“ kakor tudi v „Sl. Narodu“. Nanašalo se je to geslo zlasti na naše domače umetnike in njihove izdelke. Naročajmo potrebne umetniške izdelke pri domačih umetnikih, ne segajmo po tujih. Da se pa tudi uresniči to geslo, zato so nekateri skušali gg. duhovniki priporočati to in ono.

Zlasti se je povdarjalo, domači umetniki naj pridejo s svojimi imeni na dan ter v kakem slovenskem dnevniku v inseratu naznanjajo, v kateri stroki cerkvene umetnije izdelujejo svoje izdelke. Ta nasvet ali poziv bi ostal brez posledic. Že parkrat smo brali od takrat v inseratih „Slovenčevih“ ime nekega gorenjskega kiparja, menda bi to tudi drugim gospodom umetnikom ne škodovalo. Na dan torej z imeni, pokažite se slovenskemu svetu, vi domači umetniki!

Vse to bi bilo le nekaj, da se uresniči geslo: svoji k svojim; vendar zadosti še to ni. Treba je kake realne podlage, da se bodo v resnici in po

zaslužnju podpirali slovenski umetniki ter naročala njih dela. Kdo nam podaja to podlago? — Prvi slovenski katoliški ahod v svojih resolucijah in sicer v sekciji II.: krščanska veda in umetnost, B. krščanska umetnost.

Ni nam namen, da bi vse točke in resolucije, katere so bile s pohvalo in enoglasno takrat sprejete, še enkrat ponavljali, omenjamo le zadnjo točko: 6. „V prosep krščanske umetnosti ustanovi naj se posebno društvo; njega namen bi bil pri zidanju in popravljanju cerkv, pri prenavljanju starih umetvorov, pri nakupovanju in naročevanju cerkvenih potrebščin s svetom in dejanjem pomagati ter sploh podpirati vse stroke krščanske umetnosti.“ Tako se doslovno glasi 6. resolucija.

Ni nam sicer znano, koliko se je že k oživitvorenju imenovanega društva zgodilo, toliko pa lahko konstatujemo, da v javnosti ni ničesar znano o tem. Resolucije vseh sekcij prvega slov. katol. shoda se že več ali manj izvajajo dejansveno pri nas, samo za one „krščanske umetnosti“ se še ni ničesar zgodilo. In vendar bo že enkrat treba tudi v tej reči prijeti. Podlaga vse naše nadaljne operacije na polju krščanske umetnosti pri nas pa naj bo v resoluciji 6. nasvetovano društvo. Temu podobnih društev nahajamo mnogo po Evropi.

Pred nedavnim časom sošel se je pisatelj tega sastavka v železničnem vozu z nekim arhitektom, Fincem po rodu, ki je potoval iz Petrograda, kjer je dovršil arhitekturne študije, po Evropi, da si ogleda in pouči še drugodi v stavbarski umetnji. Namenjen je bil v Italijo, od tudi na Francosko, Angleško, Nemško in zopet nazaj v Petrograd. V pogovoru, ki se je mej nama unel, izvedel sem, da imajo, kakor drugodi, tudi na Ruskem društvo za ohranjenje cerkvenih umetnih spomenikov; imenuje se „arheološko društvo“. Namen tega društva je narisati vse imenitnejše stavbe cerkvene umetnosti na Ruskem. Posamezni člani hodijo po Ruskem ter rišejo imenitne in zanimive cerkvene stavbe, da jih na ta način rešijo pozabljivosti. Tudi ima to društvo pomenljivo pravico, da se brez njegovega dovoljenja ne sme staviti nobena cerkev, preden ne potrdi imenovano društvo načrtov nameravane cerkvene stavbe. Pa tudi notranjo oplešavo in napravo vodi to društvo.

Temu podobna društva nahajajo se pogostem tudi po drugih deželah, zlasti so si posamezne katoliške škofije osnovala društva za napravo in popravo cerkv in njih umetno oplešavo. Tako društvo blizu nas je v graški škofiji, ki izvrstno deluje in veliko pomore, da se zidajo in popravljajo cerkve,

vsem opravičeno, a ne za kupčijo, ker obstoji v tem vendar neka goljufija, kajti v krompirju je le skrob in ne beljakovina, ki se pa v obilici nahaja v pšenični moki.

Ce torej kupim in pošteno plačam pšenično moko, naj tudi pravo dobim, sicer sem opeharjen.

Naravnost ostro kaznuje se pa v Nemčiji, če zasačijo pekarije, katere rabijo v svrhu, da je kruh bolj viden, rahel, visok, galun, celó vitrijol! Galun so posebno mnogokrat našli pri preiskavah, katerega rabijo, da je kruh bolj bel.

Ne malo se slepari tudi s tako zvanimi „nudelni in makaroni“, in da so lepo rumeni, barvajo jih nekateri izdelovalci namesto z rumenjakom jajca ali vsaj z žafranom, s pikrinovo kislino, ki je jako nezdrava.

Zato, ljube gospodinje, le doma rajši napravite nudelce, vzemite moko iz naših domačih mokarij in mlinov, ker, hvala Bogu, da do nas še ni prišel oni satanski sleparski duh, da bi se tako pačila moka. Zato pač resničen, „preljub je doma, kdor ga ima“ in zadovoljen mora biti tisti, ki ima potrebne živežne tvarine iz svojega pridelka.

5. Sladčice in likerji.

Tudi sladčice se popačene prodajajo in se osobito otrokom toliko ljubi „bonboni“, pogostoma barvani z barvili, katera so naravnost strupena, zato hoče nova postava tudi strogo postopati v preiskovanju sladčic, katere zavziva ravno največ mladina, ki je še nežnega telesa, katero ne more lahko prenašati vžitja strupov. Ko bi otroci vedeli, da se namesto sladkorja ali medu rabi za sladčice skrobni sladkor, iz krompirja narejen, ter da so na Nemškem našli po kemijskih preiskavah v bonbonih tudi gips, barit, celó zmleti sviž, in sicer v množini do 25 odstotkov, morda bi vendar rajši prosili dobre matere za košček zdravega kruha, namesto za dvomljive bonbone in sladčice. Kaj priljubljeni so oni bonboni, ki so dišeči, in ko bi vedela mladina, da se rabi za dišečine namesto pravih dišečin n. pr. ocetnokisli amilni eter, voda iz grenkih mandeljnov itd., da se za barvo rabijo zeló nevarne snovi, bi še bolj popustili nesrečne bonbone, ki so marsikomu pokvarili želodček in mu nakopale bolezni.

Pa tudi odraslim naj bodi povedano, da so našli v tako zvanih likerjih marsikaj škodljivega; tako n. pr. so v toliko hvalisanem breskvinem likerju našli neko kislino (Blausäure), ki je skoro najhujši strup in so bili konstatirani slučajji, da so pivec takih likerjev bili vsled zavžitega strupa zeló nevarno zboleli.

V „pastetah“ našlo se je celó živo srebro in antimon, ki se rabita za okinčanje in večji okras pastete.

Tudi sladkor (euker) ni prost popačenja. Tudi v sladkorju so našli primesi gipsa, moke, dekstrina. Osobito pa se škoduje naravnemu sladkorju s skrobnim sladkorjem, izdelanim iz krompirja, o čemer sem že nekaj govoril pri porabi njega v vinstvu.

Namen moj, da sem o sladčicah nekaj navedel, je ta, da se privadimo rajši poštenu zdravi hrani, ker osobito pri gospodskih rodbinah se prepogostoma rabijo zdravju itak manj ugodne sladčice, in če se že hoče, vsaj je na razpolaganje cela vrsta okusnih

močnatih jedil, katere umejo gospodinje doma napravljati ali se pa v sladličnih prodajalnicah dobivajo na izbiro.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. decembra.

Notranje dežele.

Nova večina. Grof Taaffe dela na to, da se sestavi nova večina iz takozvanih zmernih elementov. Ministerski predsednik se pa še ne pogaja s strankami, temveč sestavlja najprej program za to novo večino. Potem bode pa povabil levičarje in desničarje, da pristopijo večini, če jim program ugaja. Tisti poslanci, kateri bodo zadovoljni z novim programom, bodo pristopili v vladni tabor, drugi pa pojdejo v opozicijo. Če bodo slovenski poslanci v tej večini, še danes ne moremo vedeti, ker ni znano, kak program Taaffe zanje sestavi. Dobrega mi od te večine ne pričakujemo, kakor od nobene, v kateri bodo levičarji imeli veliko besedo. Taaffejevega poskusa se tem manj veselimo, ker se s tem le hoče razrušiti Hohenwartov klub levičarjem na ljubo. Taaffejevemu delovanju se ne čudimo, ker on je že večkrat skušal razbiti velike klube, pa se mu ni posrečilo in se mu najbrž tudi sedaj ne bode.

Ogerska. Nevolja proti Ogrom v višjih dunajskih krogih še ni izginila. Dvor se nikakor že ne povrne v Budimpešto. Še le v februarju pojde cesar v Budimpešto, pa ostane onda samo kacic 14 dni, potem se pa zopet povrne na Dunaj. Pa že tedaj bode vsekako le po opravih potoval v ogersko prestolnico. Dogodki ob debati o okrašenju Hentzi-jevega spomenika se nikakor ne bode tako hitro pozabili, posebno ker je budimpeštanska deputacija tačas bila potovala h Košutu v Turin. Odločilni krogi na Dunaju pač tudi vedo, da sedanja vlada ravno tako ne bi mogla razbiti madjarskega šovinizma, kakor ga prejšnja ni mogla.

Vnanje države.

Vatikan in Rusija. Po časopisih se mnogo govori o nekem pismu, katerega je cerkveni prokurator ruske svete sinode pisal nekemu italijanskemu patru. Ta pater je spisal neko knjigo o Rusiji in jo poslal Pobjedonoscevu. Poslednji se mu je zahvalil, potem pa izrekel željo, da bi se popustili malenkostni verski prepri in se obe cerkvi katoliška in pravoslavna združili v boj proti novodobnemu racionalizmu in profanni moči, ki zatira papeštvo v Rimu. „Voce della Verità“ pripisuje veliko važnost temu pismu in se nadeja, da sedaj nastopi doba vpešnega boja proti racionalizmu in revoluciji. Samo to je slabo, da ruski cerkvi nedostaja priznanja Kristusovega namestnika. Ali ta list upa, da se bode doseglo že kako sporazumljenje z rusko cerkvijo, kakor se je že z drugimi cerkvami in tudi Rusi priznajo papeža. Mi le želimo, da se upanje rimskega katoliškega lista kmalu uresniči.

Škandal na Francoskem. Panamska aféra je hudo zadela vse republikance. Radi bi krivdo izvrnili na koga drugega, pa ne gre. Ker je v upravnem odboru panamske družbe bilo tudi nekaj monarhistov, bi sedaj radi seveda nanje krivdo izvrnili. Republikanski listi trdijo celó, da monarhisti po svojih glasilih in v parlamentu razkrivajo stvari, jih povekšujejo in sumničijo osebe jedino zaradi tega, da bi uničili republiko. Nekateri republikanci so že tako predrzni, da bi proti monarhistom radi naperili pravdo, da delajo na državni prevrat. Na ta način bi spravili tiste, ki so pripomogli, da so se razkrile sleparije pri panamski aféri pred državno sodišče, to je pred senat. Po večini republikanski senat bi jih morda obsodil.

Tako bi jim zamašili usta, če bi narod hotel mirno gledati ta novi škandal, kjer bi se nedolžni obsodili, ker neso hoteli molčati, ko so drugi sleparili.

Izvirni dopisi.

Z Vrhnike, 17. decembra. (Zmeđen je pojem o v.) Vedno stara pesem! Ko se je na katoliškem shodu povdarjala in priporočala družba sv. Cirila in Metoda in živ krst ni črnil zoper namen družbe same, pač pa se je izreklo nezaupanje zoper nekatere osebe v odboru družbinem, tedaj dejali so: „družba se je napadala na katoliškem shodu“! in hajdi brž napraviti banket v zadoščenje.

Tako je tudi z našo žensko podružnico. Živ krst ni črnil zoper namen podružnice same, pač pa je „Slovenec“ prinesel notico, v kateri se pohvalno izrazi ob ustanovitvi podružnice, graja pa nepotrebno „koketovanje“ z resolucijami katoliškega shoda, ker je to družbi sami le na kvar.

In kaj izvaja slabi zagovornik (glej „Sl. Nar.“ dopis z Vrhnike 15. dec.) ženske podružnice iz tega? Da se je napadala „negalantno in smešno“ ženska podružnica. Cislanim damam pri običnem zboru navzočim ne zamerimo toliko — saj se poznamo — pač pa tistemu, ki jim tako resolucijo predlaga in vrhu tega še tako slabo zagovarja. Ako vam nedostaja moč za zaupnice, rajši molčite, rekoč: „Otče sogreših!“ in ne pošiljajte na politične barikade Evie, katerim sicer vsa čast, politiko pa naj le moškim prepusté — saj že tem dela dosti preglavice.

Kar pa se tiče „galantnosti“, bi pa tudi dopisniku „Slov. Naroda“ povedali na uho, da naj nikar resnice in galantnosti ne mečejo v taisti koš. — O katoliški shod, kako si bil potreben! — Na kvaterno soboto, 17. t. m., vršila se je v prostorih „vrhniške čitalnice“ veselica, prirejena po novo ustanovljeni ženski podružnici sv. Cirila in Metoda. Veselica se je obnesla prav dobro: Prolog, petje, igra „Dve tašči“, šaljiva loterija, vse pohvalno, najlepša pa je bila alegorična podoba, predstavljajoča Slovenijo s križem v roki, h kateri se družijo slovenski otroci. Po eni strani jih vlečejo naše German, Talijan, Madjar, po drugi strani pa jim kažejo podružnice sv. Cirila in Metoda na mater Slovenijo. — Čisti dohodek veselice znaša čez 170 gl., torej malo manj, kakor 203 gl. pri Svetčevem banketu v Ljubljani. — Le to bi opozorili čislane dame, naj bi take veselice rajši prirejale na druge večere, ne pa na kvaterno soboto, — saj je še šest drugih dni mej tednom.

Socijalne stvari.

Ahlwardt obsojen. V petek 10. t. m. je bil v Berlinu obsojen bivši rektor Ahlwardt na pet mesecev zapora, ker je izdal knjižico „Judenfiinten“. V tej dokazuje, da so puške iz tovarne žida Löwe-ja izredno slabe in da se to godi vsled ukazov židovske družbe „alliance israelite“, ki hoče Nemčijo za boj stvoriti nezmožno. Žalostno zanimivo za razmere pruske je postopanje predsednikovo v tej zadevi: Ahlwardt je moral biti obsojen, to je bilo že naprej gotovo. Čudovito je tudi, kako se je skrbelo,

kakor zahteva cerkvena umetnost in katoliška božja služba.

In pri nas? Mnogo cerkvâ se je zidalo in popravljalo pri nas nekaj in tudi dandanes, malo mine katero leto, da bi se tu in tam ne stavila kaka nova cerkev, ali pa vsaj stara bistveno ne premenila s popravo. Vprašanje pa je, kakšne so te nove cerkve; zadostujejo li zahtevam in postavam cerkvene umetnosti; se li res pripravne za službo božjo? Večinoma moramo reči, da ne povsem. — Zakaj ne, bomo kmalu ališali.

Do druge polovice 17. stoletja bil je pri nas v navadi gotaki slog. Kako se je takrat zidalo? Reči moramo, da dobro in umetno. Zidarski mojstri gotike dobe držali so se strogo postav gotike, katerih so se naučili v takrat obstoječih Bauhütten. Kako strogo so se držali tedanji mojstri postav gotike, kažejo pri nas cerkve iz te dobe. Kakor na Nemškem in Francoskem, zidali so takrat, če niso zmogli stroškov za celo cerkev, počasi. Včasih so postavili samo presbiterij, palati pri podružnicah; zraven pa pridžali provizorično ladijo, krito s lesenim stropom, velikrat prav umetno kasetiranim. Skoro gotovo so mislili posneje, če bi se toliko denarja nabralo, napraviti svodeno ladijo. Enako kakor

pri zidavi držali so se tudi v drugi cerkveni olepšavi in opravi strogo tradicionalnih postav gotike. Enako kakor v gotiški dobi zidali so tudi pri nas, ko se je renaيسانca vpeljala. Mojstri te dobe bili so Italijani in pa domačini, si so se učili renaيسانce v kaki laški šoli, katerih se takrat ni manjkalo v Benetkah, Florenci, Rimu itd. Zato kažejo tudi te stavbe nekako enotnost in znak te in one italijanske šole.

V pretečenem stoletju obrnilo se je pri nas v tej zadevi na slabeje. Mnogo starih cerkvâ bilo je treba popraviti, predelati in včasih radi premajhnih prostorov v cerkvi kaj novega prisidati. Tačasni naši domači mojstri se niso hodili nikamor učiti, delali so po svojem okusu. K gotskemu presbiteriju pristanili so renesančno ali pa rococo ladijo, včasih celo gotski cerkvi pridejali renesančno kapelo itd. Mojstri sami niso imeli umetniškega okusa; tedanje duhovništvo pa tudi ne. S stavbarstvom razpala je tudi druga cerkvena umetnija. Stavili so cerkve in jih olepšavali, kakor se je komu ljubilo. Vsak mojster je imel svoj slog. Razven tega so pa včasih vodili dela taceh stavb inženirji, ki niso poznali ni razumeli postav in potreb cerkvene umetnosti in katoliške božje službe. Tako je bilo do današnjih

dni. Prav zanimivo je, kar se pripoveduje o našem ranjem skofu Wolfu. Kadar so ga vprašali, kaj meni o tej ali oni novi cerkveni stavbi, rekel je: Hm, Eisenbahnerstil.

Čas je že, da se prične reformacija na polju cerkvene umetnosti že enkrat pri nas. Cerkvena glasba in krščanska veđa sta si pri nas lepo jeli razvijati, naj ne zastaja tudi cerkvena umetnost. Za realno podlago naše reformacije na polju cerkvene umetnosti pa nam naj bo v 6. resoluciji za cerkveno umetnost nasvetovane društvo. Le tako nam bo mogoče uresničiti geslo: svoji k svojim. Umetnikom našim bomo dali dela in cerkve po cerkvenih določilih dostojno napravljali, popravljali in opravljali. Gnite se gospodje v Ljubljani in osnujte to društvo, s veseljem ga bomo pozdravljali in podpirali po deteli. Močij, vrlih, skušenih močij ne manjka v Ljubljani; le dobre volje je treba. Če bi se pa kdo izmed taceh izgovarjal, da ima preveč drugega dela zlasti v pastirstvu, povejte mu: Naš Izveličar je tudi pastiroval in pa še kako — in vendar stojé o njem zapisane besede: Zelus domus tue comedat mel.

da Ahlwardt ni preveč dokazal. In vendar je že to, kar je dokazal, dovolj, da se umeva protizidovskega gibanja rast v Nemčiji. Zatoženec je v svojo obrambo izročil sodniku uradne papirje detelnobrambovskega poveljstva vezelskega, o katerih sicer trdi državni kancelar, da so ukradeni; nekateri tega ne verjamejo, a bodi si kar hoče, čudno je! V tistih papirjih se bere, da pri jedni vaji izmej 939 Löwejevih pušk 526 pokvarilo, a to ni vse nič pomagalo. Izkazalo se je sicer mej obravnavo, da se je goljufala komisija, ko so poskušali puške, da so delavci sami izrekli, kako so pri revizijah morali varati; več pušk se niti poskusilo ni; sam predsednik je priznal, da je bilo precej nerednostij pri oddajanju pušk. Ahlwardt pa je bil obsojen; in vendar je svojo brošuro najprej predložil policijskemu predsedniku baronu pl. Richthofenu in mu zagotovil, da knjižnice ne bo dalje razširjal, če mu predsednik obljubi, da bo poizvedoval, koliko je resnice v trditvah, izraženih v njej. — Se bolj čudno! — Ljudstvo nemško je pa mej pravdo sodilo po svoje. V Arnswaldu so izbrali obtoženca in „obrekovalca“ v državni zbor; dobil je 11.200 glasov, njegov nasprotnik pa le 3120 glasov. Tudi njegov konservativni nasprotnik pl. Waldow je glasoval zanj. „Köln. Volkzeitung“ je v imenu centra izjavila, da bodo katoličanje tudi zanj glasovali.

Nemški konservativci so prav mej to pravdo odločno proglasili, da so — protizidovskega mišljenja. Znamenja časa!

Združene države severno-ameriške. Grover Cleveland je tedaj predsednik; demokratje so zmagali. Mak-Kinli-jev zakon, kateri je obetal ameriškim delavcem in vsemu ljudstvu velike poboljške, se je slabo izkazal; marsikaj delavcem in poljedelcem nujno potrebnega, se je podražilo in le kapitalisti so si polnili žepe. Prav zaradi tega, ker se jim ni bilo bati evropske konkurence, so doma svoje izdelke drago prodajali, v južni Ameriki so jim pa zdajno znižali cene. Republikanci, ki so zagovarjali Mak-Kinli-jev zakon in ki so bili glavna opora bivšemu predsedniku Harisonu, so vsled tega vzbudili v ljudstvu nejevoljo in demokratje so — zmagali. Za Evropo se sicer tako kmalu razmere glede izvoza ne bodo izboljšale, ker so demokratje prav tako odvisni od velikih kapitalistov, kakor republikanci. — Združene države pa sačenjajo še drugače postopati proti Evropi. Delavcev je ondu po velikih mestih v izobilju; domačini in dalj časa tam biva-joči tedaj ne vidijo radi, če jim priseljenci vsled konkurence znižujejo ali jemlje zaslužek. Zato zahtevajo že dolgo, naj se ljudje brez premoženja ne puščajo v slobodno Ameriko. Pred kratkim se je posvetoval komisar za priseljence s parnimi družbami in sklenili so, da mora vsak, ki hoče priti v Ameriko z dotičnim parnikom, na katerem se pripelje, privedi seboj odgovore na naslednja vprašanja: 1. ime; 2. spol; 3. narodnost (v Ameriki tedaj ne vprašujejo za občevelnim jezikom, kakor je to žali-bog sem in tja v Evropi v navadi); 4. stanovanje; 5. posel; 6. zakonski ali samec; 7. če zakonski, koliko družine? 8. V katero državo si namestjen? 9. Če je potnina plačana; kedo je dal denar? 10. Ali je del potnine plačala vlada ali kako dobrotvorno društvo? 11. Če se je iz Amerike poslala potnina, kedo jo je plačal (natančen naslov)? 12. Ali si zdrav? 13. Ali si sam, ali kateri iz tvoje rodovine telesno pokvarjen, ali na umu bolan? 14. Ali si bil sam, ali kateri izmej tvoje družine, ki prihaja s teboj, zaprt ali v kakem dobrotvornem zavodu? 15. Katere sorodnike imaš v Ameriki? 16. Ali si sam, ali kateri tvojih sorodnikov že sklenil pogodbo, kje in pri kom boš delal? 17. Če si storil, povej ime dotičnega, pri katerem boš delal; 18. kaj boš delal v Ameriki? 19. Ali si bil že v Ameriki? Če si bil povej, kdaj in kje? 20. Koliko denarja misliš imeti, ko prideš na suho? 21. Ali znaš brati in pisati? 22. Ali imaš več žen?

Zadnje vprašanje je naperjeno proti mormoncem, katerih bi se radi še v Ameriki odkrižali in jih ne marajo iz Evrope. Vsa vprašanja pa kažejo, da se hoče uvesti nekaka Mac-Kinlijeva postava tudi za ljudi, ki prihajajo iz Evrope. Če se bo strogo izvrševalo vse to in če bodo v resnici neimovite priseljence, ki prinašajo seboj samo prazne roke v Ameriko, pobijali nazaj, potem bo malokateri naših domačinov dolgo gledal Ameriko. — H krati pa beremo v ruskih listih nasprotno vest, da parniki z Angleškega in nemškega nikakor nečejo prevažati ruskih državljanov iz Amerike domov in to celo tedaj ne, kakor pristavlja „Denj“, če prav

niso židje. Jedino skozi Norveško morejo priti Rusi v domovino. Zakaj tako, ne pove nobeden; kapitani zatrjujejo le: „Tako nam je ukazano“.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. decembra.

(Udanostne izjave) poslane so prevzvišenemu gospodu knezoškofu ljubljanskemu zopet občine: Cerklje na Dolenjskem, Gorenji Logatec, Ráteče na Gorenjskem in Skocijan pri Dobravi. — Slava!

(Muzejsko društvo) opozori s tem, da bode jutri zvečer ob pol šestih predavanje v Rudolfinumu.

(Podporno društvo za učence obrtnih strokovnih šol v Ljubljani) Sinoči se je vršil ob 6. uri v mestni dvorani osnovalni shod društva za podporo ubožnih učencev in učenk na c. kr. obrtnih strokovnih šolah. Namen društva je, podpirati ubožne pravne in pridne učence in učenke in sicer s tem, da kupuje šolske potrebščine, preskrbljuje hrano ter da pomaga za časa bolezní in sploh v slučajih velike potrebe. Društvo s tako blagim namenom bo gotovo dobro došlo vsem mladim ljubom, vzlasti pa ubogi šolski mladini na obrtnih strokovnih šolah. Gosp. župan Grasselli je otvoril zborovanje ter poudarjal važnost in potrebo takega podpornega društva ter želel društvu prav obilno podpornih članov. — V odboru novega društva so gg.: J. Šubie, Gnjezda, Mathian, Murnik, Samassa, Springer in gospa Hlavka. — Novemu društvu želimo v prosep obrtno-šolske mladine najboljših uspehov.

(Za župnije Šmartin pri Šaleku) je prezen-tiran č. gospod France Cizej, župnik v Jurjevem Klostru.

(Kelera.) Zima še ni popolnoma premagala te morilke. V Budimpešti se še vedno ponavljajo posamezni slučaji in tudi v Hamburgu, kjer je že povsem prenehala, se je zopet prikazala, tako da se je bati v prihodnji spomladi zopet hujšega razširjevanja.

(Iz Rima), 15. decembra: Nedavno je kralj Umberto podaril 50.000 lir nekemu delavskemu društvu v Raveni. Jeden obdarovalec se je v nekem vladnem listu zahvalil, rekoč: „Mi smo republikanci (!) a če nas kralj Umberto jutri pokliče, gremo v ogenj zanj. Lepo dinastiško čustvo, ki gre le za denar v ogenj za svojega vladarja! Na tak način mogel bi Rothschild tudi postati Italije vladar. — Neki tukajšnji list, ki je navadno dobro poučen, poroča v večerjanski številki, da bode mej drugimi kardinalom imenovan knezonadškof v Poznanju, dr. Stablevski.

(Nemški viteški red) je imel 15. t. m. po sv. maši in „Veni“ v palači nadvojvode Viljema generalni kapitelj, katerega udje so samo: Nj. cesarske visokosti nadvojvodi Viljem in Evgen, barona de Fin in Dorth, ter veliki komtur ljubljanski, grof Beroldingen. Veliki kapitulariji so bili imenovani: Dr. Eduard Gaston Pöttich, grof Pettenegg, komtur in apostolski protonotar, Gustav baron Warberg, in Nj. ekscelenca baron Mauchenheim, imenovan Bechtolsheim, podmaršal in korni poveljnik v Zagrebu. — Dne 17. t. m. po sv. maši in „Veni“ bil je volilni kapitelj, v katerem glasujejo vsi komturji in vitezi. Izvoljen je bil deželni komturjem polkovnik baron de Fin za Avstrijo, kamor pripada tudi Štajerska, Kranjska in Koroška, za tirolsko provinco pa baron Rudolf Dorth.

(Konservativnega obrtnega društva) poučni in zabavni večer je bil v nedeljo res zanimiv in zbrano občinstvo je z vstrajno pažljivostjo sledilo mojster-skemu predavanju gosp. prof. in kustosa Alfonza Müllnerja o železu. Gosp. govornik je povedal najprej, kako starodavna je že raba železa med ljudmi na zemlji in kako močno je razširjena po svetu. Železo se sicer najde skoro povsodi ali samo ali spojeno z drugimi prvinami in snovi, vendar pa ga ni povsodi v takej obilici, da bi se splačal trud ga kopati. Zato pa železna ta obrtnija tam najbolj prospeva, kjer so pogoji dobivanju železa najbolj ugodni in to je na Angleškem in Nemškem in v Švediji. Tudi naše avstrijske dežele imajo mnogo železnih rudnikov, nekateri so že znani iz starodavnih časov. Naše iskopnine se skoraj povsod tam dobé, kjer so v predrimskih in rimskih časih kopali in pridobivali železo. Italija sama ima bore malo železa, zato so bili že Etruščani in pozneje Rimej prisiljeni ga iskati pri nas.

V drugem delu razlaga g. profesor pridobivanje železa iz rude. V starih časih so imeli za topljenje

železa male peči, v katere so naložili rude in oglja, vzeli meh in pihali in železo ali bolje je k lo je bilo gotovo. Stari so pridelovali le jeklo. Pozneje so peči povečali in so napravili plavže, kakor jih še danes vidimo. Kako se v plavžu železo dobiva? Železna ruda ima to kemično sestavo: Z(elezo) + K(islec) + V(oda). Treba je najprej vodo in potem kislec odločiti, pa ostane čisto železo. Vodo prežene gorkota. Kislec pa je treba nastaviti drugo prvino, katere ga še bolj vleče nego železo, in to je O(gljence). V plavž se nasuje torej ena vrsta rude in ena oglja itd. do vrha. Spodaj se zažge, da gori in se napravi vročina do 2500° C. Kaj se godi v plavžu? Na vrhu, pri 700° vročine se ruda ogreje, niže se loči kislec od železa in ostane čisto železo, pa ne raztopljeno, podobno gobi. V sredini plavža se železo veže z ogljencem do 5%. Ta zveza je pa topljiva in ko pride niže v 2500° visoko gorkoto se raztopi in isteče čisto kakor voda. To je lito železo. Ako se odvzame litemu železu 2-5% ogljenca, dobi se jeklo. Kovaško železo, ki je najčistejše, nima nič ali le malo ogljenca v sebi. Novejši čas so iznašli razne nove priprave, jeklo, oziroma kovaško železo pridobivati, zato je tudi imenovanje raznih vrst železa po tem. — Najboljše jeklo izdelujejo Japonei, zato je orodje in orožje iz tega jekla silno drago. Konečno g. profesor še omenja slabih razmer, v katerih je železarstvo po naših planinskih deželah vsled preobilne tuje zlasti angleške in nemške konkurence. — Govor je bil z veliko hvalo sprejet in g. predsednik Regali gospoda kustosa zahvali v imenu društva. V prosti zabavi so udje še nekoliko časa posedeli pri kupici vina in lepem petju rokodelskih pomočnikov.

(Okrajna bolniška blagajna za ljublj. okolico g. dr. V. Gregoriču.) Odposlanstvo okrajne bolniške blagajne za ljubljansko okolico, načelnik g. Ant. Belec in odborniki gg. Sim. Jovan in Jož. Arhar — izvršili so te dni deželne bolnice primariju g. dr. Vinko Gregoriču krasno izdelano zahvalno diplomu za njegovo vsestransko vestno, trudoljubivo in za blagajno jako uspešno večletno zdravniško poslovanje.

(Novoletna darila za družbo sv. Cirila in Metoda.) Iz Kranja se nam poroča: Odbora obeh podružnic sv. C. in M. v Kranju sta sklenila nasvetovati udom naj namestu dopošiljanja novoletnih voščilnih listov, v ta namen na korist družbe vplačajo svotico 50 kr. — Vpisna pola je v prodajalni g. Ferd. Polaka. Imena od kupljenih razglase se po listih.

(Iz Ptuj) se nam piše: Blagovolite, g. vrednik, vsprejeti sledeče vrstice v Vaš cenjeni list kot pojasnilo dopisu iz Ptuja v štev. 284, Slovenčevi, kjer se ob koncu bere odstavek: „Zamolčati ne moremo, da obnašanje dijakov ni bilo baš v izpodbudo pobožnemu našemu narodu. Brezverska — verska šola!“ Pri čitanju tega odstavka sem kar obstrmel in začuden vprašal se, kaj bi pač bili storili učenci naše gimnazije, udeležujoč se 8. t. m. pogreba nekdanjega ptujskega dijaka Rakuš a, da bi se bilo pobožno ljudstvo pohujšalo zaradi njihovega vedenja. — Ker se pogreba sam nisem udeležil ter tudi od drugod ni bilo slišati nobene pritožbe, podal sem se takoj v našo gimnazijo, da preiskujem, kaj bi bilo na tej stvari. Vprašam najprej g. ravnatelja in dva profesorja, ki sta se udeležila pogreba, kaj je resničnega na teh besedah. Pa glej jih čudne obraze! Nobeden mi ne vé kaj na to odgovoriti; prične se preiskava z dijaki, ki pa je le nasprotno dokazala: da so se namreč naši dijaki prav spodobno obnašali, — da so spremljali od doma mrličevega tja do pokopališča krsto s klobukom v rokah, da si je bilo mrzlo in se je bilo bati prehlajenja itd. Jedino, kar smo svedeli, je, da je drug drugemu tu in tam pošepetal kako besedo, kar se pa mladini ne more šteti tako silno v slo. Odgovarjam torej na podlagi preiskave v ravno tem listu takratnemu g. dopisniku iz Ptuja: 1. Ni res, da bi vedenje naših dijakov pri omenjenem pogrebu bilo nedostojno in bi bilo žalilo pobožnost našega ljudstva, in 2. da smatram njegovo natočevanje za laž, dokler ne dokaže, da se je res kaj takega pripetilo ptujskim dijakom, kar bi bilo žalilo pobožnost našega ljudstva. — Preiskava je pokazala, da so se omenjenega pogreba večidel udeležili — prostovoljno — le dijaki-Slovenci, ki imajo — posebno v nižji gimnaziji še večinoma varno in nepopačeno srce! Je-li ne bo mladine globoko v srce ranilo tako nezasluženo očitanje, kakoršno beremo ob koncu omenjenega dopisa iz Ptuja, in pa tudi njene vodi-

telje? — Zeleti je, da se najde pomoč kakim neredom posameznih razposajenih učencev le v dotičnem zavodu samem in pri njegovih prednikih, kojim s tak slučaj naznani, ne pa po javnem potu publicistike, po katerem se mnogokrat dobri stvari v škodojuje, kakor pa hasni.

Ferd. Majcen, varočitelj na gimnaziji ptujski.

(Volil je cesarju.) Dne 8. junija v Muki polit. okraja kamniškega umrli posestnik Matija Stebén znesek — 10 gold., in cesar je vzprejel te dni to volilo.

(Železnica Poljce-Konjice) se je včeraj otvorila in danes izročila javnemu prometu.

(Iz bosanske Dubice) se nam piše z dne 18. decembra: Vreme je sedaj pri nas zelo spremenljivo, sneg pa nima stalnosti, že večkrat je pobelil zemljo, pa je zopet izginil. Tudi strah pred kolero je ponehal; s 1. decembrom se je zopet otvorila pot v Hrvatsko. — Imamo zdravnika, živinozdravnika, novo telegrafsko postajo, v vsem napredujemo, le denarja vedno manjka. Zito je tukaj silno po ceni, pšenica po 1 gld. 20 kr., kuzuza 80 kr. mernik. Pitana živina, in vzlasti ščetinarji, so imeli lepo ceno. S tem skupilom so seljaki plačali veliko, zelo nadležno desetino, ki je poleg tretjine največja mora za ubogega bosanskega seljaka. — Zganje-pitje se je precéj omejilo, vzlasti se veliko manj prodaja špirita. Bosanci zganje zelo radi pijejo, vzlasti ga dobro podirajo na takomenovanih „krest-nih imenih“. (V Ameriko) se je preko Prage dne 18. t. m. zopet peljalo 50 oseb iz Primorja.

(Obesil) se je včeraj popoldne v Šiški v Mavrarjevi hiši stanujoči 55letni železniški čuvaj F. Kalčnik — nad posteljo. Kalčnik je bil oženjen, a nepošten zakonski mož, zbog tega bil je vedno prepri med Kalčnikom in njega ženo, kar je tudi posledica njegovemu samomoru.

Telegrami.

Dunaj, 20. decembra. Gospodska zbornica vsprejela je v vseh branjih brez debate budgetni provizorij in vse načrte zakonov dnevnega reda poslednje seje zbornice poslancev.

Dunaj, 20. decembra. Gospodska zbornica je vsprejela brez debate zakon o dovoljenju vojaških vajencev za 1893. leto.

Praga, 19. decembra. Komisija za novo razdelitev okrajev je sklenila, da se osnuje okrožno sodišče v Trutnovu. V okoliših tega sodišča bode 156.810 nemških in 3147 čeških prebivalcev.

Pariz, 19. decembra. Kakor „Gaulois“ piše, se je za podkupovanje pri panamski aferi porabilo kacij 20 milijonov frankov, kateri denar je dobilo kacij 3000 oseb.

London, 19. decembra. Ministerski predsednik kapske kolonije Rhodes je odpotoval v Egipt, da bi pridobil podporo Egipta za napravo brzojava po suhem od mašonske dežele preko Ugande v Egipt.

Umrli so:

17. decembra. Jožef Škoda, delavec sin, 11 mesece, Cesta na loko 10, bronhitis.

V bolnišnici:

15. decembra. Marija Škerl, gostija 60 let, srčna hiba.

16. decembra. Franc Novak, delavec, 44 let, plućnica.

Dunajska borza.

Dne 20. decembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 95 kr.
Brebrna renta 5%, 16% davka	97 gld. 45
Zlata renta 4%, davka prosta	116 gld. 15
Papirna renta 5%, davka prosta	100 gld. 50
Akcijske avstro-ogerske banke, 800 gld.	979
Kreditne akcije, 160 gld.	315
London, 10 funtov stl.	120 gld. 10
Napoleonor (20 fr.)	9 gld. 57
Cesarski cekini	5 gld. 68
Nemških mark 100	59 gld. 07 1/2

Dne 19. decembra.

Ogorska zlata renta 4%	113 gld. 95 kr.
Ogorska papirna renta 5%	100 gld. 40
4% državne srečke 1. 1854, 250 gld.	141 gld. 50
5% državne srečke 1. 1860, 100 gld.	154 gld. 75
Državne srečke 1. 1864, 100 gld.	187 gld. 50
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 gld. 50
Zastavna pisma	100 gld. 50
Kreditne srečke, 100 gld.	193 gld. 50
St. Genois srečke 40 gld.	67 gld. 50

Ljubljanske srečke, 20 gld.	— gld. — kr.
Avstr. rudnega kriza srečke, 10 gld.	18 gld. 25
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 gld. 50
Salzburške srečke, 40 gld.	186 gld. 50
Windischgrazove srečke, 20 gld.	60 gld. 50
Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 gld. 50
Akcijske Ferdinandove sav. želez. 1000 gl. st. v. 2798	— gld. — kr.
Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	91 gld. 50
Papirni rubelj	1 gld. 20
Laških lir 100	— gld. — kr.

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s portno pošiljateljice vred gld. 2.60.

Menjarnična delniška družba.

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Žrebanje dne 2. januarja:

Dunajske komunalne promese:

Glavni dobiček 200.000 gld. avstr. velj.

Kreditne promese:

Glavni dobiček 150.000 gld. avstr. velj.

Obe skupaj le 8 1/2 goldinarja.

Tuji.

18. decembra.

Pri Stonu: pl. Malberg, zasebnik, z rodbino; Kohn, potovalec; Polak, Gutman, Töpfer, Grünke, Deutsch, Euboschitz, trgovci, z Dunaja. — Manhart, trgovec, iz Grada. — Weisenbeck, trgovec, iz Monakovega. — dr. Binter, okrajni zdravnik, iz Kaunika. — Redl, logarski nadzvetnik, iz Gorice. — Moline, zasebnik, s sestro, iz Trilča. — Rosina, notar, in Penza, iz Mokronoga. — Spinjolo iz Trsta. — Götz, inženjer, iz Dovjega.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Motrina na 24 ur
7. u. jut.	742.2	-7.6	brezv.	megla	
19. 2. u. pop.	740.1	0.4	sl. svzh.	jasnó	0.00
9. u. zveč.	739.1	1.6	zm. jzapad		

Srednja temperatura 1.9. ravno normalu

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 95 zobozdravnik
pri Hradskega mostu I. nadstr.

Josip Šubic,

kipar,

v Gorenji Vasi pri Škofji Loki,

prilporeča se najuljudneje prečast, duhovščini in slav. občinstvu za

izdelovanje kipov

iz lesa, kamna, mavca in marmorcementa. Dobro, solidno in ceno. 570 10-4

P. n.

Predno se popolnoma preskrbite z božičnimi darili, prosim uljudno, ogledajte si še našo

božično razstavo

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4, 2. dvorišče.

— Z velespoštovanjem

za kočevsko domačo obrtnijo: F. Stampfel.

N. S. Od januarja 1893 bode prodajalnica na voglu glasbene dvorane na Kongresnem trgu.

583 5-1

Nujna prošnja

Vincencijeve družbe v Ljubljani za domače uboge.

Družba sv. Vincencija ima namen, podpirati resnično uboge družine, delavce, ki ne morejo dobiti dela, bolnike, ki nimajo potrebne postržbe, in sicer po osebnem obiskovanju in skrbnem preiskovanju njihovih okoliščin in njihove vrednosti, in pa posebno tolažiti zapuščene vdove in sirote v njihovem žalostnem stanu. — Muoge so naorave v našem mestu, katere zmanjšujejo revno, in blago srce Ljubljancev močno podpira te dobrodelne naprave. — Vendar pa število ubožcev raste in kliče na pomoč dobrotnih mestian. — Vincencijeva družba že 17 let podpira vredne in srčnožljive uboge z darovi, ki jih prelema od dobrotnikov vsakerega stanu. Ker pa zima še vré podpore potrebuje, Vincencijeva družba pohlevno prosi blage Ljubljance milb darov, da more obilneje pomagati v obilnejih potrebah.

Vsak najmanjši dar hvaležno sprejemajo: predsedništvo, delavna družbana, prodajalnici g. Ivana Fabiana na Valvazorjevem trgu št. 2 in gg. Jegliča & Leskovića pri Hradskega mostu št. 1.

Predsednik Vincencijeve družbe:

prošt dr. Anton Jarc.

Predsednik oddelka sv. Nikolaja:

kanonik Andrej Zamejic.

Predsednik oddelka sv. Jakoba:

kanonik Janez Rozman.

Zaspanje izključeno!

Cena 2, s kalendarom 3 gl., s cifernico svetlo se ponoči

40 kr. več, ta koledarska budilnica, s cifernico, svetlo se po noči, z miznim zvoncem, montirana, gld. 4.75.

Novost!

40glata kaseta oblika, niklo okrožje pozlačeno, bogato izdelovano, skoro 28 cm. visoko, ura budilnica s bitjem 1/2 in 1/4 ure, cena gld. 7.—, brez bitja gld. 5.—. Kučna ura, bitje 1/2 in 1/4 ure, 50 cm. dolgosti, izrezljana omara, košeno kazalo in številke, cena 7 gld. Kukovica, prepelica in repetiranje, dolgost skoro 1 m., bogato zrezljano gld. 18.50. Kovinska trpežna remontoir ura za gospode, odkrita, masivno novorebrno okrožje, gld. 4.—, z dvojnim okrožjem gld. 6.—. Remontoir ura za gospode in dame z okrovom iz prijetnega 18lotnega srebra, marka „Dauerhaft“ (trajno), 0—15 rubinov, gld. 9.—, s trojnim okrovom gld. 11.—.

EMIL MAYR, Dunaj, I., Schottenring 33.

Vse proti dveletnemu jamstvu. Tovarniški ceniki zastoj.